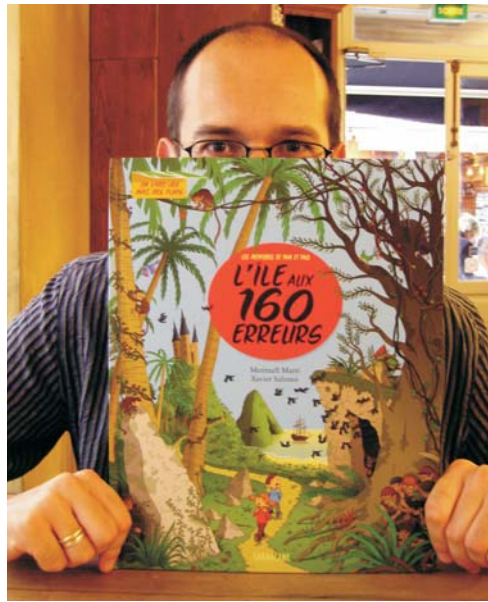
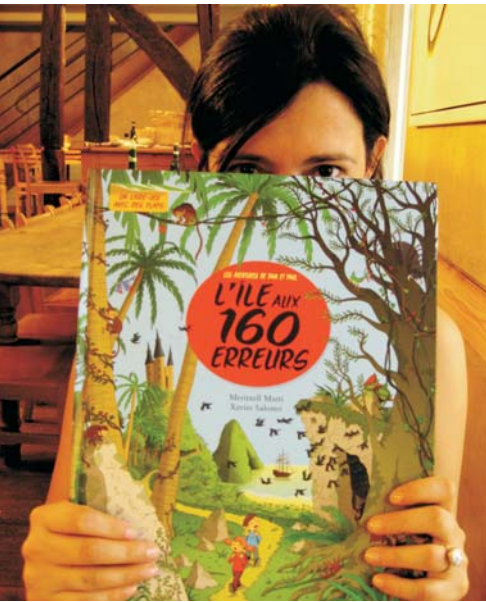

MISSIÓ A L'ESPAI EXTERIOR.

Una conversa amb el tàndem Xavier Salomó - Meritxell Martí

França amb els pares. I vaig aprendre francès perquè m'atreia la cultura francesa: la llengua, les llibreries de París, els autors, els cantautors... Com acostumem a fer, vam idear un projecte potent, divertit i poètic, i en vam fer una maqueta abans de concertar cites amb editors al Salon du Livre et de la Presse Jeunesse a Montreuil (París).

Faristol: Una maqueta sencera? El llibre joc ja resol?

MM: Pràcticament acabat, sí, sense color. I el breu text que conté, escrit en francès. He anat descobrint l'enorme respecte que té l'editora envers el text, tot i saber que no està escrit en la meua pròpia llengua. Jo em sentia insegura, és clar, i segurament per això vaig ser tan escrupolosa. També he de dir que la llibertat era total. No sé si aquí hi hauria patit una mica més de constricció a l'hora d'escriure els textos...

XS: La Meritxell va escriure en francès fins i tot els rodolins que apareixen a les pestanyes del llibre...

MM: Via internet vam concertar cites amb quatre editorials. La primera que ens va rebre a Montreuil va ser Sarbacane.

XS: «*Si tu veux, je le prend*», ens van dir d'entrada, tant el cap de producció com la directora editorial. Estaven apassionats amb el projecte, i ens van contagiar el seu entusiasme. Les altres tres entrevistes van ser igual de positives, però vam valorar la intuïció inicial. No va prevaler l'aposta econòmica, però va sortir rodó. Sabiem, això sí, que l'editorial exportava molt i el seu catàleg d'autors ens encanta.

F: No teniu agent.

XS: No. M'ho van oferir fa temps, però no em va interessar. Ara per ara, penso que l'agent se centra més en el món estrictament literari. A nosaltres ens agrada fer-ho tot sols, i gestionar-ho nosaltres mateixos.

El tàndem Xavier Salomó (il·lustrador, Sabadell, 1976) i Meritxell Martí (escriptora, Sabadell, 1972) em rep a les sales de l'Alliance Française de Sabadell, on s'hi mostren reproduccions de la seva darrera obra conjunta, *L'île aux 160 erreurs* (Sarbacane, 2011; en català *L'illa de les 160 diferències*, editada per Cruïlla, i en castellà per SM), àlbum que ens ha impulsat a buscar-los, trobar-los i entrevistar-los per a *Faristol*: dos autors del país aconseguen (i no per primer cop) publicar amb èxit a l'estranger. Com s'ho han fet? Quines vies han seguit? Quins plantejaments han adoptat per iniciar la seva carrera internacional?

Són dos joves molt amables, segurs d'ells mateixos i que tenen les coses molt clares. Representen una nova manera de treballar i de forjar un itinerari professional: emprenedors, pencaires, amb una bona dosi d'autoconfiança i una aposta clara per l'autogestió. Ells han ideat com exposar les imatges a l'Alliance de Sabadell (repetides en dos nivells, un a l'altura dels ulls adults i l'altre a la dels nens) i han elaborat el vídeo del *making of*, que es projecta en una gran pantalla. Mentre esperem la Meritxell, que ultima amb el centre que ens acull un curs de perfeccionament en llengua francesa, en Xavier em comenta

l'àlbum en qüestió, un llibre joc de buscar diferències, amb nivells de dificultat consecutius, a través de les aventures d'uns joves intrèpids que aterren en una illa desconeguda. L'evolució del llibre té alguna cosa a veure amb el concepte de viatjar per l'espai i el temps alhora, una mica a la manera de Verne i altres clàssics de la literatura. En Xavier em comenta com a la darrera i sorprenent imatge del llibre joc, on recrea el seu estudi real i on apareixen els referents del seu imaginari artístic, els van fer treure la imatge de Tintín («la Meritxell n'és més fan que jo», puntualitza) per qüestions de drets.

Centrem l'inici de la conversa en la gestació del contracte de *L'île aux 160 erreurs* a Sarbacane, que ens servirà d'exemple de com s'ho fan per publicar a fora.

Xavier Salomó: *Volem començar dient que tot és més senzill del que sembla. Vam començar a França. França és un referent. Des de fa molts anys, trobo àlbums francesos que mostro a la Meritxell, que de sempre ha estat una enamorada de la cultura del país veí...*

Meritxell Martí: *Sí, jo viatjava sovint a*

Es feina, i has d'aprendre coses que no saps, com ara negociar esmenes de contractes. Però hem apostat per això i ens hi impliquem al cent per cent. Jo vaig començar amb un nivell de francès justíssim, i m'he anat espavilant en la immersió lingüística. Ara faig un curs de nivell 5, i amb el meu francès puc no només xerrar, sinó també especificar i definir. Aquell cop, vam rebutjar les ofertes de les altres editorials a Montreuil, però també havíem après a no tancar portes. Ara estem treballant per a una d'elles en un nou projecte que ens sembla apassionant.

MM: Com ha començat dient en Xavier, en realitat tot és molt senzill. I cal afegir que el tracte humà és fonamental i funciona. També per això, quan a Sarbacane ens van demanar possibles editorials de l'estat espanyol per negociar, vam fer una mica d'agents en aquest sentit. Nosaltres vam pensar de seguida en la Montse Ingla, de Cruïlla, amb qui teníem un deute moral i una estreta complicitat. A París ens hem sentit molt acollits, molt com a casa. I suposem que el mateix passarà a Alemanya, ara que Boje ha publicat *L'illa* en alemany (*Die Insel der 160 Fehler*, Boje, 2011). També s'ha tancat el contracte per a l'edició a Holanda en neerlandès.

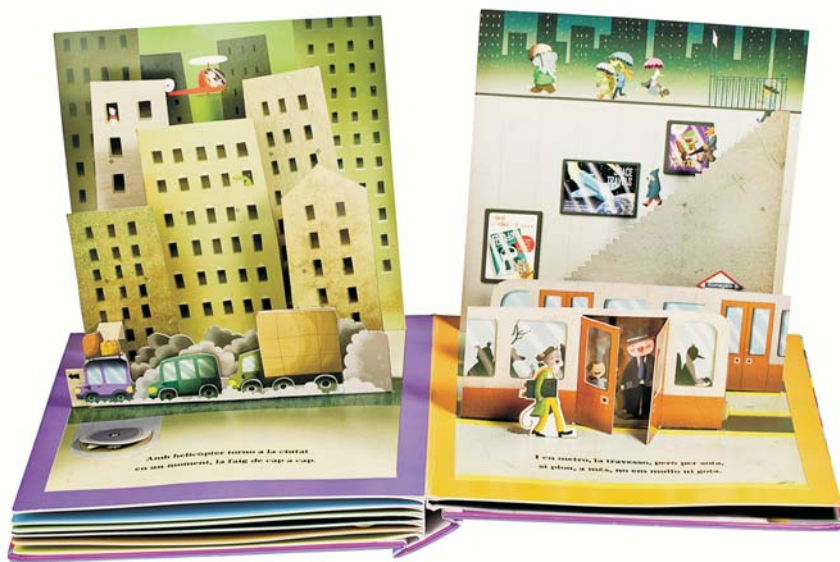
F: Sarbacane ha aconseguit vendre els drets? S'ha gestionat tot des de França? Jo em pregunto com és que les editorials de literatura infantil i juvenil d'aquí aconsegueixen tan pocs contractes de traducció...

XS: Malauradament, i això ho veiem tots, les editorials d'aquí van a les fires internacionals a comprar més que no pas a vendre. Alguna cosa falla. Què? Imagino que fallem tots plegats. És com si no ens ho acabéssim de creure. Autors i editors, vull dir. Un autor de còmic, per exemple, aquí no té gaire res a fer. Ha de marxar a França. El llibre fet aquí, es queda aquí.

MM: Potser les editorials d'aquí han viscut molt del llibre escolar, del llibre amb voluntat pedagògica. Això és un fe per a la internacionalització. Si, l'ADN de les editorials de l'estat espanyol sembla no comptar amb el component internacional...

F: Però és fonamental la vostra actitud... L'aposta de l'autor, els seus objectius.

MM: Penseu que molts autors no aposten tan fort com ho fem nosaltres. Hi ha una actitud de risc, de prendre iniciatives arriscades, que no tothom està disposat a mantenir. Gestionar la incertesa i assumir les mancances forma part d'aquest risc. Nosaltres hem decidit viure d'això, i per tant hi posem tota la il·lusió, però també tota l'energia i totes les hores de feina, creativa i gestora, que facin falta. Som conscients que després d'un rotatge hi ha una afirmació. Aquesta és la

Il·lustracions del pop-up *10 viatges i un somni*

nostra actitud, però entenem que cada itinerari professional és diferent.

XS: De tant en tant viatgem per plaer, però sempre que sortim fora portem unes maquetes o uns projectes a la maleta. Fem turisme, a Londres, a Brussel·les, però també anem a veure editorials i llibreries, i parlem amb els responsables. Vivim honestament i posem l'ànima en els projectes, i això té un feedback amb els editors.

F: El mercat anglosaxó deu ser difícil.

MM: És el nostre repte a partir d'ara! Anar a Nova York o a San Francisco i olorar, veure què s'hi cou. Millorarem el nostre anglès, perquè és imprescindible parlar en la seva llengua si anem a fer negocis. No sabem com serà el mercat més gran del món, però ens interessa molt conèixer-lo. Començarem de zero, és clar, com vam fer amb França, però això té la seva gràcia i ens estimula. Haver viscut i, en certa manera, haver interioritzat l'experiència internacional t'enriqueix, sens dubte.

F: Penseu sempre en la feina com a tàndem?

XS: Treballar plegats ens obliga a parlar-ne molt, dels projectes. Som crítics en el procés del llibre, molt exigents. Discutim, sí, com sempre que es fan coses en comú. Ens escoltem l'un a l'altre, valorem i consensuem. Estem moltes hores junts al taller. De vegades oblidem el món exterior i som gairebé obsessius.

MM: Sí, la feina com a tàndem ens omple i no deixa buits. No sentim mai que desaprofitem les feines individuals, que les tenim, és clar.

XS: Jo tinc una visió empresarial de la nostra feina. Durant molts anys potser hem perdut calés, però ara ja no volem que ens passi. Mengem d'això que fem. La paraula «art» cada cop s'allunya més de la nostra consciència...

MM: No ens sentim artistes, però sí creadors. La paraula «art» emborrataxa, i és com del segle XIX.

XS: El llibre és un producte...

Xavier Salomó signant al Salon du Livre et de la Presse Jeunesse, a Montreuil

meu desig és submergir-me en les infinites possibilitats que el món digital ofereix.

MM: *Tot suma. El digital no substituirà el paper, penso que conviuran. Però hi haurà revolucions en les aplicacions d'iPad que obriran noves vies, tant si hi participem com si no. Per tant, és millor ser-hi que no ser-hi.*

XS: *Un dels nostres projectes actuals té a veure amb les aplicacions de què parlem. Em té fascinat. La Meritxell, que prové del món de la música, podrà incloure aquesta seva faceta en el projecte, cosa que en un format àlbum paper seria insubstancial.*

F: Quanta vida li queda per viure encara a *L'île aux 160 erreurs*?

MM: *Esperem que sigui molta i molt llarga! Ho estem comprovant en les vendes i en el ressò que ha tingut aquesta mostra aquí, a Sabadell. Ara mateix sabem que editorials de Corea i de Taiwan hi estan interessades. Les pàgines no durien laps lles finestretes darrere les quals s'amaguen els rodolins que la Meritxell va escriure en francès, i que ofereixen pistes als lectors a la recerca de les diferències. Aquesta és l'única condició en la qual hauriem de transigir. Ho farien així per abaratir els costos del producte.*

MM: *Una producció. La visió romàntica de l'art no ens serveix. Per molta gent, encara avui, l'art és art, i no es paga. No, senyors! Que jo he de viure!*

XS: *La nostra feina parteix d'una matèria espiritual, però al final es converteix en un producte. I els límits d'aquesta feina creativa han canviat gràcies a la tecnologia. S'ha obert un món inabastable que em fascina! És un nou camp de batalla, aquest de les tauletes gràfiques, els iPads i les aplicacions! Jo he crescut amb videojocs i Nintendos, i sóc molt fan d'Apple, i de Jobs, i el*

Xavier Salomó

Ha fet estudis a la UAB (Història de l'Art) i a l'escola Massana (Il·lustració). Ha treballat per a diferents agències de publicitat i com a director i dramaturg d'espectacles teatrals. Ha publicat, entre molts d'altres, *El camino que no iba a ninguna parte* (SM, 2007), amb text de Gianni Rodari, i *Valset* (La Galera, 2010), amb text de Lluís Gavaldà.

Meritxell Martí i Oriols

És professora de la UOC (Metodologia de la Recerca). Ha treballat com a educadora musical i en el món de l'edició. Ha publicat, en els darrers anys, *Vull ser model* (Cruïlla, 2012), *Uns tigres petits, petits com mosquits* (La Glera, 2010) i *Una història bestial* (Cruïlla, 2008).

El tàndem *Salomó-Martí*, abans de *L'île aux 160 erreurs* (Sarbacane), va publicar *10 viatges i un somni* i *10 ciutats i un somni* (ambdós a Combel i Milan Éditions en francès). Podeu seguir-los a través dels seus blogs i webs:

www.xaviersalomo.com;
www.xaviersalomo.blogspot.com;
www.martiorriols.blogspot.com;
www.escriptors.cat/autors/martinm.

A càrrec del consell de redacció

Els classificats de Faristol

Us convidem a enviar anuncis per paraules al CLIJCAT (clijcat@clijcat.cat)

DAVANT LA PIRATERIA DIGITAL, CERQUEM EL LECTOR QUE HA COMPRAT L'ÚNIC EXEMPLAR DIGITAL VENUT AL PATS.

ES BUSQUEN AMPOLLES MIG PLENES I DOSIS D'OPTIMISME PER CONTINUAR ENDAVANT.

ES NECESSITEN «PONGOS» PER POSAR A LES PRESTATGERIES DE LES BIBLIOTEQUES QUAN NO ARRIBEN NOVETATS.

AUTOR SENSE GRÀCIA NI FUTUR NECESSITA JURAT POPULAR QUE LI ATORGUI UN PREMI I UN SASTRE QUE LI FACI UN VESTIT A MIDA PER ANAR LO A RECOLLIR.

Requadre d'honor

Premi **EL MÉS PETIT DE TOTS** al Museu d'Història de Catalunya per l'exposició «Contes infantils de la guerra».

